

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ

ДЪРЖАВЕН КУЛТУРЕН ИНСТИТУТ

Културата – инструмент на външната политика

Глобализацията и увеличаващата се динамика в международните отношения изискват фокусиране и върху възможностите, които културата предоставя за обогатяване и разширяване на съдържанието на външнополитическата програма.

Използването на капацитета на културата, превръщането ѝ в елемент от външната политика не означава опростяване на нейния специфичен и уникален характер, а по-скоро предлага подход за по-пълното ѝ разгръщане и акумулиране на допълнителен ресурс за развитието ѝ. Това виждане за културата верифицира именно нейното място и значение в изпълнението на стратегия 2020, дава силни аргументи в утвърждаването на Националната стратегия за култура като важен инструмент в програмата за развитие на България 2020.

Използването на потенциала на културата в идентифициране на области на външнополитически интерес, в които традиционните дипломатически методи не са ефективни или не са подходящи, разширява хоризонта на развитието на националната култура като част от европейската и световна, дава възможности за постигане на една по-богата видимост на българската култура, а оттам и на по-пълноценно използване на културния капитал, създава предпоставки за подпомагане на процеса на желаната равнопоставеност на българската култура в глобалния културен процес.

Националната стратегия за култура би следвало да отрази нейната нова роля в контекста на динамичните промени в управлението и прилагането на външната политика и повишаване на интереса към културната дипломация, която не се свежда само до репрезентативни културни прояви, в рамките на официални посещения или символични културни действия, а като механизъм за взаимен обмен между хората и разширяване на отношенията.

В Европа нараства виждането и подкрепата за необходимостта от изграждане на рамка за общи културни действия в Европейската служба за външни действия.

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=REPORT&reference=A7-2011-0112&language=EN>

<http://www.culturaldiplomacy.org/pdf/case-studies/cd-eu.pdf> ;

http://ec.europa.eu/culture/documents/culture_gov_eu_extern_relations.pdf;

http://www.moreeurope.org/sites/default/files/Rod%20Fisher_MoreEurope.pdf

Виждането за културата като елемент от външната политика може да помогне и в разкриването на допълнителни финансови ресурси за производството на национален културен капитал. Философията на бюджетното финансиране на културата трябва да се основава на визията за културата не като затворена система, в която се възпроизвежда културен продукт и се разпределят средства от бюджета, а като вектор на развитието. От мястото, което ѝ се отрежда до голяма степен зависи качеството на продукта, който тя произвежда.

В условията на финансови рестрикции проблемът за ефективността е особено актуален. Дебатът не е за приоритети, а за разумно разпределение на средствата в условията на конкурентна и многообразна среда. В този смисъл активното ѝ

София 1113, ул. "Александър Жендов" 2, тел. 807 64 30; 973 35 28, факс 971 12 81,

e-mail: culturalinstitute@mfa.government.bg

въвличане като елемент от външната политика може да подпомогне определянето на нейния потенциал, възможностите ѝ да се впише успешно в тази среда, да участва наравно в европейския дебат за ролята на културата във външните отношения на Съюза.

За да бъде българската култура на нивото на този дебат и да постигне цели, надхвърлящи хоризонта на собственото си развитие трябва да се намерят инструменти, чрез които това да се постигне. Един от тези инструменти, в който българската култура все още не присъства е нейното дефиниране във външните отношения и по-конкретно в българската стратегия за участие в международното сътрудничество за развитие. Европейският опит – достатъчно богат за да бъде използван като база и добра практика. Изводът, който е изведен от натрупаните резултати и анализи е, че успешни са тези национални стратегии в изпълнението на европейската политика за развитие, в които културата е компонент, дори нещо повече – избрана е да бъде водеща в развитието на отношенията с трети страни.

Въвличането на културата в международната помощ за развитие има няколко възможни посоки на търсене на ползите:

- Финансиране – инструмент за допълнително финансиране на културата
- Външнополитически – развитие на отношенията на България с приоритетни за страната държави и региони.
- Институционални – подобряване на координацията между държавните институции, участващи в процеса на подготовка и изпълнение на културни проекти в помощта за развитие; подобряване на взаимодействието с неправителствения сектор – национален и международен.

Людмила Димитрова
Директор